

Spis treści

WSTĘP	11
ROZDZIAŁ 1. Międzynarodowe transakcje ekonomiczne w procesie internacjonalizacji gospodarki	17
1.1. Transakcje ekonomiczne w warunkach internacjonalizacji gospodarki	18
1.1.1. Pojęcie i klasyfikacje transakcji ekonomicznych	18
1.1.2. Stopień internacjonalizacji gospodarki	22
1.1.3. Przesłanki uczestnictwa i uwarunkowania wymiany międzynarodowej ...	29
1.1.3.1. Korzyści z eksportu	29
1.1.3.2. Efekty importu dóbr i usług	32
1.2. Formy organizacyjne wspierania wymiany międzynarodowej	33
1.2.1. Tendencje rozwojowe	33
1.2.2. Organizacje międzynarodowe wspierające rozwój wymiany międzynarodowej	38
1.2.2.1. Porozumienie Ogólne w Sprawie Taryf i Handlu (<i>General Agreement on Tariffs and Trade – GATT</i>)	38
1.2.2.2. Światowa Organizacja Handlu (<i>World Trade Organization – WTO</i>)	41
1.2.2.3. Konferencja Narodów Zjednoczonych o Handlu i Rozwoju (<i>United Nations Conference on Trade and Development – UNCTAD</i>)	46
1.2.2.4. Międzynarodowy Fundusz Walutowy (<i>The International Monetary Fund</i>)	48
1.2.2.5. Organizacja Współpracy Ekonomicznej i Rozwoju (<i>Organization for Economic Cooperation and Development – OECD</i>)	59
1.3. Banki międzynarodowe	60
1.3.1. Bank Światowy	60
1.3.1.1. Międzynarodowy Bank Odbudowy i Rozwoju	61
1.3.1.2. Międzynarodowe Stowarzyszenie Rozwoju	65

1.3.1.3. Międzynarodowa Korporacja Finansowa	66
1.3.1.4. Wielostronna Agencja Gwarancji Inwestycji	67
1.3.2. Bank Rozrachunków Międzynarodowych (<i>Bank for International Settlements – BIS</i>)	68
1.3.3. Banki regionalne	69
1.3.3.1. Europejski Bank Inwestycyjny – EBI (<i>European Investment Bank – EIB</i>)	69
1.3.3.2. Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju – EBOR (<i>European Bank for Reconstruction and Development – EBRD</i>)	73
1.3.4. Banki centralne i komercyjne	76
1.4. Regionalizacja – integracja, rynki regionalne	77
1.4.1. Przesłanki i fazy procesu integracji regionalnej	77
1.4.2. Unia Europejska jako przykład procesu integracyjnego	80
1.4.3. Unia ekonomiczna i walutowa	85
1.5. Rynki regionalne	89
1.5.1. Kryteria oceny	89
1.5.2. Rynek Unii Europejskiej	92
1.5.3. Rynek północnoamerykański (NAFTA). Rynek Ameryk 2005 roku	95
1.5.4. Rynek środkowoeuropejski: CEFTA	98
1.5.5. Rynek Wspólnoty Niepodległych Państw (były ZSRR)	101
1.5.6. Rynki azjatyckie, Rynek Pacyfiku	105
ROZDZIAŁ 2. Polityka wymiany międzynarodowej	109
2.1. Zagadnienia ogólne	110
2.2. Środki chroniące interesy konsumentów	112
2.2.1. Konkurencja	112
2.2.2. Regulacje techniczne, normy jakościowe, oznaczenia, próby	112
2.2.3. Regulacje fitosanitarne	114
2.2.4. Obowiązkowy, minimalny poziom środków własnych	115
2.2.5. Nadzór instytucjonalny	115
2.2.6. Bariery administracyjne	115
2.3. Środki ochronne rynku pracy	115
2.3.1. Nakazy i zakazy	115
2.3.2. Kontyngenty	116
2.3.3. Zakupy rządowe	121
2.4. Ochrona rynku pracy i redystrybucja dochodów	123
2.4.1. Cła	123
2.4.2. Argumenty na rzecz stosowania cel	125
2.5. System celny Polski	127
2.5.1. Podstawy prawne systemu	127
2.5.2. Taryfa celna	129
2.5.3. Wartość celna	131

2.5.4. Organa właściwe w sprawach celnych	134
2.5.5. Procedura celna	139
2.5.6. Towary zwolnione i warunkowo zwolnione od cła	143
2.6. Procesy dostosowawcze systemu celnego Polski do systemu Unii Europejskiej	145
2.6.1. Warunki i cele stawiane przez UE w zakresie cła	145
2.6.2. Dostosowywanie polskich przepisów celnych do unijnych (zarys ogólny)	147
2.7. Polityka handlowa i celna Unii Europejskiej	149
2.7.1. Podstawy prawa celnego Unii Europejskiej	149
2.7.2. Rozwój prawa celnego	150
2.7.3. TARIC – Zintegrowana Taryfa Celna Wspólnot Europejskich	154
2.7.4. Program <i>Customs 2000</i> , <i>Customs 2002</i> oraz <i>Customs 2007</i>	158
2.7.5. Instrumenty ochrony handlowej	161
2.8. Pozacelne podatkowe i <i>quasi</i> podatkowe regulatory wymiany międzynarodowej	162
2.8.1. Podatek importowy	162
2.8.2. Subwencje (subsytia), dumping i środki przeciwstawne	162
2.8.2.1. Subwencje (subsytia)	162
2.8.2.2. Środki antysubwencyjne	164
2.8.3. Dumping i opłaty antydumpingowe	165
2.8.3.1. Dumping	165
2.8.3.2. Postępowanie antydumpingowe w Polsce, cła antydumpingowe	168
2.9. Podatek akcyzowy, podatek od towarów i usług (VAT)	170
2.9.1. Podatek akcyzowy	170
2.9.2. Podatek od towarów i usług (VAT)	171
2.10. Wspomaganie publiczne Wymiany Międzynarodowej	172
2.10.1. Tendencje ogólne	172
2.10.2. Typowe formy i środki publicznego wspomagania eksportu	173
2.10.3. Wspomaganie publiczne zagranicznej aktywności przedsiębiorstw w Polsce	175
ROZDZIAŁ 3. Efektywność wymiany międzynarodowej	181
3.1. Kryteria oceny	182
3.1.1. Ogólne	182
3.1.2. Efektywność eksportu	184
3.1.3. Efektywność importu	186
3.2. Specyfikacja kosztów i obowiązków stron kontraktu według zwyczajów handlowych	187
3.2.1. Zwyczaje handlowe	187
3.2.1.1. Formuły INCOTERMS	188
3.2.1.2. Koszty loco magazyn wytwórcy wg INCOTERMS	189

3.2.2. Formuły transportu morskiego	192
3.2.3. Formuły transportu lądowego i mieszanego	195
3.2.4. Ubezpieczenie w INCOTERMS 2000	199
3.2.5. Inkorporacja INCOTERMS do umowy	200
3.2.6. COMBITERMS 2000	201
3.2.7. Znowelizowane Amerykańskie Definicje w Handlu Zagranicznym (RAFTD)	203
3.2.8. Reguły transportowe	206
3.3. Ceny	207
3.3.1. Istota	207
3.3.2. Ceny giełdowe (aukcyjne-przetargowe)	207
3.3.3. Ceny kartelowe	211
3.3.4. Ceny katalogowe i ofertowe	212
3.3.5. Ceny umowne	213
3.4. Kursy walutowe	216
3.4.1. Definicja i klasyfikacja kursów walutowych	216
3.4.2. Funkcje kursów walutowych	218
3.4.3. Czynniki wpływające na kształtowanie się kursów walutowych	224
3.4.4. Wpływ kursów walutowych na wyniki wymiany międzynarodowej w Polsce	225
3.4.5. Wpływ kursów walutowych na efektywność transakcji z zagranicą	231
3.4.6. Przewidywanie kursu walutowego	232
3.4.7. Zabezpieczenia przed ryzykiem kursowym	234
3.4.8. Cena kupna i sprzedaży walut	236
ROZDZIAŁ 4. Formy transakcji ekonomicznych z zagranicą	239
4.1. Bilans płatniczy państwa jako syntetyczny obraz transakcji ekonomicznych z zagranicą	240
4.1.1. Zasady ogólne	240
4.1.2. Części składowe bilansu płatniczego	242
4.1.3. Bilans płatniczy Polski	245
4.2. Handel zagraniczny	250
4.2.1. Tendencje ogólne	250
4.2.2. Handel światowy w ujęciu regionalnym	253
4.2.3. Liderzy światowego handlu	256
4.2.4. Struktura przedmiotowa handlu światowego	258
4.2.5. Czynniki zmian wartości światowego eksportu	260
4.2.5.1. Zmiany ilościowe	260
4.2.5.2. Zmiany cen	261
4.2.6. Handel zagraniczny Polski	264
4.2.6.1. Dynamika handlu zagranicznego Polski	264

4.2.6.2. Struktura przedmiotowa i podmiotowa polskiego handlu zagranicznego	269
4.3. Transport międzynarodowy	275
4.3.1. Charakterystyka ogólna, znaczenie i klasyfikacja	275
4.3.2. Ważniejsze regulacje międzynarodowe	277
4.3.3. Światowy system transportowy	278
4.3.4. Kryteria i przesłanki stosowania różnych środków transportu międzynarodowego	279
4.3.5. Transport samochodowy	281
4.3.6. Struktura przewozów	284
4.3.7. Transport osobowy	286
4.3.8. Warunki wykonywania międzynarodowego transportu samochodowego przez polskie podmioty gospodarcze	287
4.3.9. Ubezpieczenia transportowe	289
4.4. Turystyka międzynarodowa	290
4.4.1. Przesłanki rozwoju	290
4.4.2. Tendencje rozwojowe i znaczenie turystyki zagranicznej	295
4.4.3. Wakacje Europejczyków	300
4.4.4. Podstawy prawne, uczestnictwo i organizacja turystyki międzynarodowej	301
4.4.5. Uczestnictwo i organizacja turystyki międzynarodowej	301
4.4.6. Klasyfikacja i charakterystyka głównych składników infrastruktury turystyki międzynarodowej	305
4.5. Handel międzynarodowy własnością przemysłową, handlową i intelektualną	310
4.5.1. Przesłanki i charakterystyka	310
4.5.2. Typy i okresy ochronne własności intelektualnej	312
4.5.3. Przesłanki współpracy międzynarodowej w obszarze własności intelektualnej	315
4.5.4. Licencje	320
4.5.5. Franchising	322
4.6. Inne usługi międzynarodowe	324
4.7. Transakcje finansowe	326
4.7.1. Zakres swobody	326
4.7.2. Transakcje walutowe	334
4.7.3. Transakcje kapitałowe	338
ROZDZIAŁ 5. Internacjonalizacja przedsiębiorstwa	347
5.1. Internacjonalizacja podmiotowa przedsiębiorstwa	348
5.1.1. Formy internacjonalizacji własności przedsiębiorstw	348
5.1.2. Tendencje i kierunki inwestycji zagranicznych na przykładzie wybranych państw	351

5.1.3. Poziomy internacjonalizacji przedsiębiorstw	355
5.2. Rynek międzynarodowy jako cel działania przedsiębiorstwa	356
5.2.1. Argumenty za internacjonalizacją przedsiębiorstwa	356
5.2.2. Studium możliwości przedsiębiorstwa	359
5.2.3. Specjalizacja organizacyjna w zakresie obsługi transakcji z zagranicą	361
5.3. Marketing międzynarodowy	363
5.3.1. Pojęcie, cele i funkcje marketingu międzynarodowego	363
5.3.2. Instrumenty marketingu	365
5.3.3. Otoczenie marketingowe przedsiębiorstw międzynarodowych	371
5.3.4. Planowanie strategiczne dostępu do rynku	372
5.4. Transakcje zagraniczne przedsiębiorstw	374
5.4.1. Uprawnienia, regulacje prawne	374
5.4.2. Oferta, informacja, zaproszenie do negocjacji	384
5.4.3. Poszukiwanie partnera zagranicznego	386
5.4.4. Negocjacje – zawarcie kontraktu	388
5.4.5. Wykonanie zobowiązań, zabezpieczenie należności	390
5.5. Dokumentacja transakcji zagranicznych	392
5.5.1. Charakterystyka ogólna	392
5.5.2. Dokumentacja wystawiana w państwie eksportera	393
5.5.3. Dokumentacja wymagana przy transporcie	394
5.5.4. Dokumentacja wymagana w państwie importującym	397
5.5.5. Inne dokumenty	398
5.6. Rozliczenia międzynarodowe	399
5.6.1. Obrót dewizowy	399
5.6.2. Obrót bezdewizowy	400
5.6.3. Rozliczenia dewizowe	403
5.6.3.1. Systematyzacja	403
5.6.3.2. Płatności bezpośrednie	405
5.6.3.3. Rozliczenia pośrednie	419
ZAKOŃCZENIE	429
SPIS TABEL	432
SPIS RYSUNKÓW	434
BIBLIOGRAFIA	436